

GEMEENTE ASTEN

**bestemmingsplan
Asten Archeologie 2012**

Toelichting

Organisatie:	gemeente Asten
Status:	vastgesteld
Datum:	24 juni 2013
Versie:	definitief

TOELICHTING

- Voorontwerp d.d. 12 april 2012
- Ontwerp d.d. 21 januari 2013
- Vastgesteld door Raad van
de gemeente Asten d.d. 24 juni 2013

Inhoud

1 INLEIDING	4
1.1 Aanleiding en doel	4
1.2 Leeswijzer.....	4
2. BESCHRIJVING BESTAANDE SITUATIE	4
2.1 (cultuur)historie Asten.....	4
2.2 Vigerende bestemmingsplannen	6
2.3 (Milieu)planologische aspecten	7
3 BELEIDSKADER	8
3.1 Rijksbeleid	8
3.2 Provinciaal beleid	9
3.3 Gemeentelijk beleid	9
4 PLANUITGANGSPUNTEN	14
4.1 het bestemmingsplan archeologie	14
4.2 Keuze en verantwoording bestemmingen/functie-aanduiding.....	16
5 JURIDISCHE ASPECTEN	17
5.1 Plangrens.....	17
5.2 De verbeelding	17
5.3 De regels	18
6 UITVOERBAARHEID	19
6.1 Economische uitvoerbaarheid	19
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	20
7 OVERLEG.....	20
Bijlagen	21

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Op 16 januari 1992 is in Valletta het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (Verdrag van Malta) ondertekend. Het Verdrag van Malta voorziet in de bescherming van het Europees archeologisch erfgoed onder meer door de risico's op aantasting van dit erfgoed te beperken. Deze bescherming is in Nederland wettelijk verankerd in de Wet op de archeologische monumentenzorg van 2007 en de Monumentenwet 1988.

Vanuit voornoemd Verdrag en vanuit de Monumentenwet heeft de gemeente Asten ervoor gekozen een eigen archeologisch beleid te formuleren. Ter onderbouwing is onderzoek gedaan naar de archeologische waarden binnen de gemeente. Dit heeft geresulteerd in het rapport '*Gemeentelijke archeologiekarta van Asten 2010*' (Vestigia-rapport V692) en de '*Nota Archeologiebeleid gemeente Asten*' (ArchAeO rapport-1005). De Nota en de beleidskaart van Asten (vastgesteld door de raad op 6 juni 2011) vormen tezamen de basis van het archeologiebeleid en fungeren als onderlegger en/of beleidsmatige onderbouwing van voorliggend bestemmingsplan.

De reden voor het in procedure brengen van dit facetplan is dat een aantal van de vigerende bestemmingsplannen geen of een onvoldoende adequaat beschermingsregime bieden voor de archeologische waarden in gebieden met zeer hoge, hoge en/of middelhoge archeologische (verwachtings)waarde. Elk vigerend plan partieel herzien leidt tot onaanvaardbaar hoge kosten. Het facetplan archeologie vult alle geldende bestemmingsplannen van de gemeente Asten aan, die niet of onvoldoende op het nieuwe archeologiebeleid van Asten zijn toegespitst. Met behulp van dit facetplan worden de regelingen die betrekking hebben op archeologie, maar die in de loop der jaren verschillend zijn geregeld, vervangen door één nieuwe en uniforme regeling voor meerdere bestemmingsplannen op het gemeentelijk grondgebied. Het bestemmingsplan Asten Archeologie 2012 vormt de juridische vertaling van het door de gemeenteraad vastgestelde archeologiebeleid.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beknopte beschrijving van de cultuurhistorie van Asten weergegeven en een lijst opgemaakt van de vigerende plannen. In hoofdstuk 3 wordt het beleidskader geschetst, waarbinnen de planvorming plaatsvindt. Aandacht wordt besteed aan wet- en regelgeving op het gebied van de archeologische monumentenzorg, het provinciaal en gemeentelijk beleid voor archeologie. In hoofdstuk 4 worden de planuitgangspunten beschreven, waarbij aandacht wordt besteed aan de wijze waarop de bescherming van het archeologisch erfgoed in dit facetbestemmingsplan verankerd is. In hoofdstuk 5 ziet op de juridische aspecten. Hoofdstuk 6 toont de uitvoerbaarheid van het plan. Tot slot wordt in hoofdstuk 7 het gevoerde wettelijk vooroverleg beschreven.

2. BESCHRIJVING BESTAANDE SITUATIE

2.1 (cultuur)historie Asten

Het landschap van de gemeente Asten kenmerkt zich morfologisch als een licht golvend dekzandlandschap, in het westen begrensd door het brede beekdal van de Aa en in het oosten door

de Astensche Aa. De zuidelijke helft van het gemeentelijk grondgebied is wat lager en natter en betreft overwegend jongere (heide) ontginningen. Verder zuidelijk gaan de heideontginningen over in de deels ontgonnen veengebieden van de Astense Peel en Groote Peel.

Geomorfologische kaart van Asten:
 Bruintinten: dekzand, al dan niet met akkerdek
 Geeltinten: land- of stuifduinen
 Grijs: bewoningskernen
 Groentinten: beekdalen
 Paarstinten: veengebieden
 Bron: Gemeentelijke archeologiekaart van Asten 2010, bijlage 1 kaart 2 (Vestigia-rapport V692, oktober 2009)

Op de hogere dekzanden rondom Asten, Heusden en Ommel heeft zich in de loop van de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd door toepassing van plaggenbemesting een dik humeus akkerdek ontwikkeld. Naast de open akkergebieden van Asten, Heusden en Ommel, kent Asten de grotere akkercomplexen van Voordeldonk, Liessel, Achterbosch, Vosselen en Diesdonk. De hoger gelegen dekzandruggen met een dik plaggendek vormen in deze streken, en zeker ook in Asten, de archeologische schatkamers bij uitstek. Onder het vaak wel een meter dikke plaggendek bevinden zich veelal de archeologische sporen van enkele duizenden jaren bewoning en begraving van de Astense voorouders. Illustratief voor de potentiële rijkdom aan resten is het resultaat van twee decennia grootschalig archeologisch onderzoek in het voormalige akkergebied aan de Somerense kant van de Aa (Waterdael). Naast deze archeologische schatkamers, kent de gemeente Asten een aantal historische kernen van dorpen en gehuchten, maar ook hoeven, die veelal hun oorsprong hebben in de Late Middeleeuwen en ongetwijfeld ook sporen hebben nagelaten in de bodem. Asten wordt historisch al vermeld in 1212. De fundering van de voormalige kerk en de begraafplaats van Asten bevinden zich onder het Koningsplein (vroegere kerkplein) tussen de huidige kerk en het gemeentehuis. Een cultuurhistorisch juweeltje vormen de relictten van het Kasteel Asten ('t Huys te Asten). Vermoedelijk dateert het kasteel in oorsprong al van voor 1400. Enkele hoeven rondom het kasteel vielen onder de invloedssfeer van de kasteelheer. Het kasteel vormde op enig

Bronzen kandelaarsbeeldje, mogelijk 14^e eeuw
 Bron: Nieuwsbrief Archeologie Kempen- en Peelland, jaargang 4, nr. 4, september 2000, voorpagina

moment waarschijnlijk het centrum van de Heerlijkheid Asten. De bovengrondse muurresten van het kasteel zijn wettelijk beschermd op grond van de monumentenwet. Dit is niet het geval met de ondergrondse (archeologische) resten. Het verdient zeker de aanbeveling om ter bescherming van het bodemarchief ter plaatse de kasteelruïnes en de directe omgeving eveneens tot archeologisch monument te verheffen. Dit zou ook kunnen gebeuren als gemeentelijk archeologisch monument.

Archeologie van de beekdalen

De laatste jaren is bij de archeologische beroepsgroep de archeologie van de beekdalen steeds meer in de belangstelling komen staan. Deze belangstelling is het directe gevolg van de natuurontwikkeling in de natte zones van het landschap, bijvoorbeeld door het 'hermeanderen' van beken, het graven van paddenpoelen en de aanleg van ecologische verbindingzones. Bij dergelijke inrichtingswerken blijken regelmatig bijzondere en goed geconserveerde archeologische vondstcategorieën te voorschijn te komen, zoals restanten van voorden, houten bruggen, dammen, visuiken en allerhande deposities van (bronzen of stenen) voorwerpen die opzettelijk lijken te zijn gedeponeerd en als ritueel worden geïnterpreteerd. Vaak worden dergelijke vondsten gedaan op

Watermolen van Stipdonk (aquarel van Sermoise 1818).
Bron: Beeldbank Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

plaatsen waar een oversteekplaats was door een beekdal. Veelal op plekken waar een beekdal smaller werd. Ook de beekdalen van met name de Aa en de Astensche Aa bezitten een dergelijke potentie. Zo zijn in de omgeving van de Punderman in het beekdal van de Aa twee bronzen kokerbijlen gevonden, daterend uit de Late Bronstijd en enkele tientallen Romeinse munten. Vermeldenswaardig zijn ook enkele Laatmiddeleeuwse watermolens (watermolen van Stipdonk en de Belgerense watermolen).

2.2 Vigerende bestemmingsplannen

Het plangebied omvat het gehele grondgebied van de gemeente Asten waarover het archeologiebeleid geïmplementeerd moet worden.

Daarom zijn alle op 1 januari 2012 vigerende bestemmingsplannen (zowel de moederplannen als wijzigingsplannen) van de gemeente Asten doorgenomen. Moederplannen waarvan de archeologische regels voldoende bescherming bieden, worden buiten dit facetplan gehouden.¹ Wijzigingsplannen waarvan de archeologische regels in het moederplan zijn opgenomen, worden eveneens buiten dit facetplan gehouden.

De bestemmings- en uitwerkingsplannen die in tabellen 1 en 2 zijn opgenomen, worden middels dit facetbestemmingplan gewijzigd ten aanzien van de archeologische regels.

¹ Het betreft de bestemmingsplannen Kern Heusden en Kern Ommel.

Naam bestemmingsplan	vastgesteld	goedgekeurd GS N-Br.	in werking getreden	regeling archeologie ja/ neen
Asten 1979, Bedrijventerrein	23-02-1981	20-04-1982	01-06-1982	neen
Asten 1982, Asterstraat	28-08-1984	13-02-1985	27-03-1985	neen
Asten 1986, Bedrijventerrein	23-02-1988	18-05-1988	29-06-1988	neen
Asten woongebied loverbosch fase 1a 2010	14-12-2010	n.v.t.	18-03-2011	ja
Asten Woongebieden	15-12-2009	n.v.t.	13-03-2010	ja
Bedrijventerrein Campina	08-03-2005	20-09-2005	01-11-2005	neen
Bedrijventerrein Sluis XI	12-12-1977	20-12-1978	15-10-1981	neen
Brug bij Sluis 10	19-09-2006	20-03-2007	01-05-2007	neen
Buitengebied Asten 2008	07-07-2009	n.v.t.	09-10-2009	ja
Centrum 1e fase	23-04-1991	27-11-1991	08-01-1992	neen
Centrum 1e fase herziening 2000	19 -12- 2000	03 -07- 2001	14-08-2001	neen
Centrum 2e fase	23-03-1993	10-11-1993	22-12-1993	neen
Centrum 2e fase, 1e herziening	23-02-1999	03-06-1999	15-07-1999	neen
Glastuinbouw Kleine Heitrak	20-11-2007	27-05-2008		neen
Heusden buitengebied Meijelseweg 53 en 74 2010	06-06-2011	n.v.t.	30-07-2011	ja
Heusden Gezandebaan 29 2010	04-07-2011	n.v.t.	08-10-2011	ja
Heusden Sengersbroekweg 9 (Sumiran) 2010	20-09-2011	n.v.t.	12-11-2011	ja
Nobisweg	24-09-1991	27-03-1992	08-05-1992	neen
Nobisweg herziening Heizicht	27-06-2006	10-10-2006	21-11-2006	neen
Nobisweg 1e herziening	25-03-1997	04-07-1997	15-08-1997	neen
project Gezandebaan	26-03-2009	n.v.t.		ja

Tabel 1: Op 1 januari 2012 vigerende bestemmingsplannen die gewijzigd dan wel aangevuld worden.

Naam uitwerkingsplan	Goedgekeurd college B&W	goedgekeurd GS N-Br.	in werking getreden	regeling archeologie ja / neen
<i>Nobisweg 1e uitwerking</i>	20-06-1995	29-08-1995	10-10-1995	neen
<i>Nobisweg 3e uitwerking</i>	18-04-2000	27-06-2000	08-08-2000	neen

Tabel 2: Op 1 januari 2012 vigerende uitwerkingsplannen die gewijzigd dan wel aangevuld worden.

2.3 (Milieu)planologische aspecten

Dit bestemmingsplan gaat uitsluitend en alleen om de regeling van het belang archeologie. Dit betekent dat in dit plan sectorale aspecten zoals geluid, lucht, bodem, water, externe veiligheid, industrielaai, cultuurhistorie, e.d. niet aan de orde zijn.

Op 1 april 2011 is het nieuwe Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Toetsing van voorliggend facetplan archeologie aan het Besluit m.e.r. is uitgesloten omdat ruimtelijke ontwikkelingen en/of bouwactiviteiten altijd zijn grondslag vinden in de secundaire bestemmingen en niet in een dubbelbestemming zoals bij archeologie het geval is.

3 BELEIDSKADER

3.1 Rijksbeleid

Het Rijk draagt zorg voor het aanwijzen en beheren van wettelijk beschermde rijksmonumenten en heeft een wettelijke adviesrol met betrekking tot het aspect archeologie in MER-procedures. Deze adviesrol zal worden vervuld door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Voor de Strategische Milieubeoordelingen (SMB's) zal waarschijnlijk een vergelijkbaar uitgangspunt gaan gelden.

Naar verwachting speelt het Rijk in de gemeente Asten alleen een rol in het kader van MER-procedures en bij RO-procedures die betrekking hebben op een beschermd rijksmonument in de gemeente. Voor al het overige zal getoetst worden aan de gemeentelijke archeologische waarden- en verwachtingenkaart en aan de archeologische beleidskaart.

Met de inwerkingtreding van de Wet op de archeologische monumentenzorg zijn de uitgangspunten van het Verdrag van Valletta verankerd in de Nederlandse wetgeving. Het verdrag vraagt van de betrokken partijen, waaronder Nederland, om zo goed en zo vroeg mogelijk rekening te houden met de (mogelijke) aanwezigheid van archeologische waarden in de bodem. *Behoud in situ* (in de bodem) is daarbij het streven. Als dat niet mogelijk blijkt, dienen archeologische waarden opgegraven te worden (*behoud ex situ*). De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- de bescherming van archeologische waarden is een verplicht aandachtspunt in:
 - milieueffectrapportages (hiertoe is de Wet Milieubeheer gewijzigd)
 - bestemmingsplannen en ontheffingen hiervan (hiertoe is de Woningwet gewijzigd)
 - ontgroningen (hiertoe is de Ontgroningenwet gewijzigd).
- bij de kostentoedeling wordt het veroorzakerprincipe gehanteerd. Dit principe wordt in het wetsvoorstel verder uitgewerkt, waarbij ook de excessieve kosten worden geregeld.
- liberalisering van de markt door toelating van archeologisch bedrijfsleven.
- wettelijke verankering van de kwaliteitsbewaking en toezicht.

In de Wamz is opgenomen dat bij ingrepen kleiner dan 100 m², waarvoor een omgevingsvergunning ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van 1 oktober 2010 wordt aangevraagd, geen verplichtingen ten aanzien van archeologie worden opgelegd. Dit is om te voorkomen dat ook bij de allerkleinste bodemingrepen (zogenaamde "postzegel - terreinen") een onderzoeksplicht geldt en om particulieren te behoeden voor onevenredig hoge kosten voor archeologie. Gemeenten mogen echter van deze regeling afwijken mits zij beschikken over een goede motivatie: een gemeentelijk archeologiebeleid.

3.2 Provinciaal beleid

De meeste provincies werken sinds medio 1990 reeds in de geest van het verdrag van Malta en hadden de afgelopen jaren al een 'Malta-proof' beleid, vastgelegd in nota's, beleidsstukken, streek- en omgevingsplannen. Het opstellen en up-to-date houden van een (cultuur)historische waardenkaart om de versterking van de Brabantse identiteit te stimuleren, is hier een mooi voorbeeld van. In 2006 is de Provincie Noord-Brabant hiermee gestart en ten gevolge van de inwerkingtreding van de Wro in 2008 was er de noodzaak om te komen tot een zorgvuldiger afbakening en onderbouwing van de erfgoedwaarden van provinciaal belang.

In totaal heeft de provincie Noord-Brabant 21 cultuurhistorische landschappen met daarbinnen historisch landschappelijke vlakken en 16 archeologische landschappen geselecteerd en beschreven. Deze zijn te bestuderen op de Cultuurhistorische Waarde Kaart Noord Brabant (CHW 2010). De inzet van dit erfgoed is om de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving te verhogen en de verbinding van dit erfgoed met Noord-Brabant en haar inwoners te stimuleren. De cultuurhistorische landschappen hebben hun vertaling gekregen in de verordening Ruimte Noord Brabant 2011, de archeologische landschappen (nog) niet. Voor de archeologische landschappen is tot op heden geen bindend beleid opgesteld. De aanwijzing van deze gebieden tot provinciaal archeologisch landschap heeft voor de gemeente Asten verder geen gevolgen.

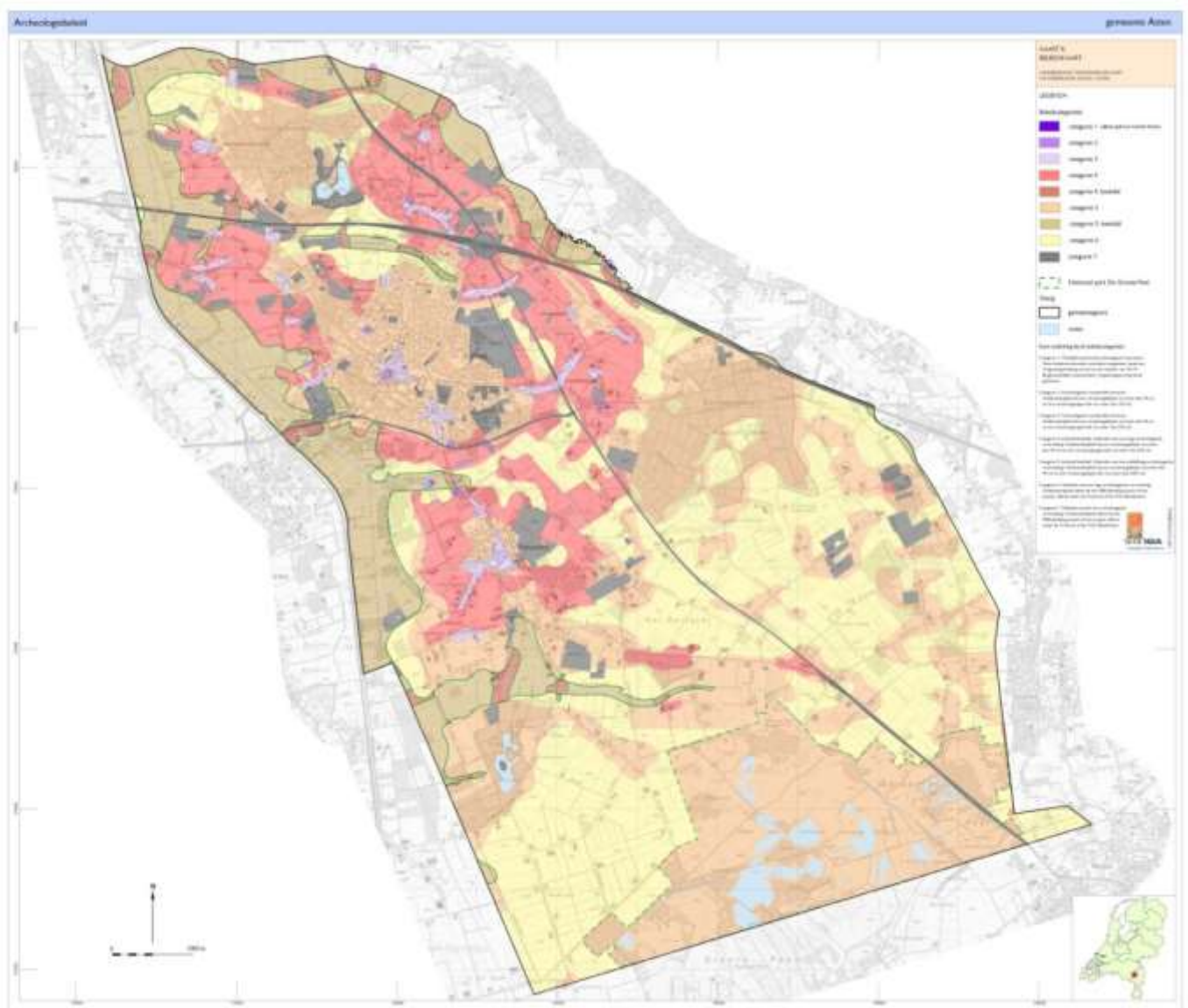
Daarnaast heeft een provincie ook een aantal wettelijke taken met betrekking tot archeologiebeleid. Met de invoering van de Wro worden wel wat andere accenten in beleidsuitvoering gelegd. Zo is voor de provincie met de inwerkingtreding van de Wro de goedkeuringsbevoegdheid voor gemeentelijke ruimtelijke plannen vervallen. Toetsing en sturing zijn alleen nog aan de orde bij bovenlokaal of provinciaal belang. Het indienen van bedenkingen bij het college van Gedeputeerde Staten (GS) of het onthouden van goedkeuring door GS zijn vervallen met de nieuwe wet. Daar staat wel tegenover dat de provincie de bevoegdheid heeft gekregen om attentiegebieden aan te wijzen en zienswijzen in te dienen tijdens een bestemmingsplanprocedure. Het huidige archeologiebeleid van de provincie -en dus diens wettelijke archeologietaken- is gericht op (1) duurzaam behoud / beheer van het archeologisch erfgoed *in situ* door gebiedsbescherming; (2) duurzaam behoud / beheer van het archeologisch erfgoed *ex situ* (het depot), als behoud *in situ* onmogelijk blijkt en (3) vergroting van het maatschappelijk draagvlak voor archeologie in Brabant.

3.3 Gemeentelijk beleid

De introductie van de Wamz heeft de rollen van de verschillende overheden op het gebied van de archeologische monumentenzorg ingrijpend veranderd. De gemeenten hebben de verantwoordelijkheid gekregen voor het archeologisch bodemarchief van hun grondgebied. Ter onderbouwing van het eigen archeologiebeleid heeft Vestigia bv. onderzoek gedaan naar de archeologische waarden binnen de gemeente. Dit heeft geresulteerd in het rapport '*Gemeentelijke archeologiekaart van Asten 2010*' met bijbehorend kaartmateriaal, waaronder de archeologische waarden- en verwachtingenkaart (Vestigia-rapport V692). Voor de implementatie van de Wamz in

het gemeentelijk beleid is de 'Nota Archeologiebeleid gemeente Asten' met een archeologische beleidskaart ontwikkeld (ArchAeO-rapport 1005).

De juridische verankering van het archeologiebeleid is geoperationaliseerd door middel van het proces van de ruimtelijke ordening. De omgang met bekende en te verwachte archeologische waarden dient dus sinds het in werking treden van de Wamz vastgelegd te worden in bestemmingsplannen. Omdat het opnemen van een archeologische paragraaf in alle bestemmingsplannen voor veel gemeenten niet eenvoudig of snel te realiseren is, is door de wetgever de mogelijkheid geboden om archeologische waarden door een facetplan te beschermen in de periode dat er (nog) geen Malta-proof bestemmingsplan is vastgesteld. Het facetplan voorziet dan in een overgangssituatie. Van deze mogelijkheid maakt de gemeente Asten gebruik.

Figuur 1. Archeologische beleidskaart voor de gemeente Asten (mrt 2010).

3.3.1 Archeologische beleidskaart Asten

Een verantwoord beheer van het archeologisch bodemarchief in de gemeente kan niet zonder een inzicht in de ligging van alle bekende archeologische waarden en verwachtingswaarden. Om dus goed te kunnen bepalen wat er in het bestemmingsplan moet worden opgenomen en om vast te kunnen stellen of er zich op een locatie behoudenswaardige archeologie bevindt, heeft Asten een gemeentedekkend bureauonderzoek laten uitvoeren (Vestigia-rapport V692). In dit kader zijn diverse kaarten opgesteld: een vindplaatsenkaart, diverse verwachtingskaarten en een beleidskaart.

Op de vindplaatsenkaart worden de bekende archeologische waarden aangegeven (vindplaatsen en monumenten). Op de verwachtingenkaart wordt per onderscheiden zone de archeologische verwachting weergegeven. Op de beleidskaart wordt per onderscheiden categorie (bekende of verwachte waarde) het beleid voor archeologisch onderzoek aangegeven. De beleidskaart fungeert als onderlegger van het bestemmingsplan. Door het vaststellen van de archeologische beleidskaart ontstaat een objectief kader waaraan ruimteclaims getoetst kunnen worden. Zie figuur 1.

3.3.2 Archeologische categorieën en ondergrenzen

Het opleggen van archeologische verplichtingen voor kleinschalige bodemingrepen kan een financiële last voor de burger zijn en vormt een groot afbreukrisico voor het maatschappelijk draagvlak van de archeologie. Met het vaststellen van oppervlakte- en diepteondergrenzen geeft de gemeente Asten invulling aan de bescherming van haar archeologische waarden. Er wordt te allen tijde gestreefd naar een evenwicht tussen het wetenschappelijke belang, de maatschappelijke belangen en de praktische uitvoerbaarheid.

De gemeente Asten heeft met de keuze voor een vrijstellingsdiepte van 0,4 meter een balans gezocht tussen archeologisch verantwoord handelen en datgene wat maatschappelijk en praktisch haalbaar wordt geacht.

Daarnaast is op grond van de archeologische inventarisatie van Vestigia bv. het grondgebied van Asten verdeeld in gebieden van archeologische waarden en verwachtingen. Op deze wijze zijn zeven archeologische categorieën gedefinieerd. De categorieën van de beleidskaart vormen de uitgangspunten voor het ruimtelijk beleid en dit facetplan. Beleidscategorie 1 wordt als functie-aanduiding weergegeven in dit facet bestemmingsplan; beleidscategorieën 2 tot en met 5 als dubbelbestemming Waarde-Archeologie. Aan de beleidscategorieën 6 en 7 zijn vanuit archeologisch oogpunt geen beperking gesteld. Deze krijgen in het bestemmingsplan dan ook geen aanduiding van dubbelbestemming. Zie tabel 3 en 4.

Voor een uitgebreide kennisname van de onderbouwing van oppervlakte- dan wel diepte-ondergrenzen wordt kortheidshalve verwezen naar het achtergronddocument *Nota archeologiebeleid gemeente Asten* (ArchAeO-rapport 1005).

Bestemmingsplan categorieën Waarde Archeologie (WR-A)		beslistabel onderzoeksplicht bij bestemmingsplanwijziging, aanleg-, sloop- en bouwvergunning GEMEENTE ASTEN		
Cat.	omschrijving categorieën archeologische gebieden	diepte bodemverstoring	oppervlak bodemverstoring	wel of geen onderzoeksplicht?
1	- Wettelijk beschermde monumenten (WR-AW) - Gemeentelijke archeologische monumenten	nvt	nvt	algemeen: vergunningaanvraag bij Rijk conform monumentenwet. Bij gemeentelijke monumenten vergunningaanvraag bij gemeente.
		-	-	
		-	-	
2	gebieden van archeologische waarde (WR-AW): - Historische hoeven, kasteel-, kerk- en - kloosterterreinen, schansen, (water-)molenlocaties ed. (voordragen gemeentelijke monumentenlijst)	> 40 cm	> 100 m2	Algemeen: bij voorkeur plaatsen op gemeentelijke Monumentenlijst (zie cat. 1)
		nee	-	geen onderzoeksplicht
		ja	nee	geen onderzoeksplicht, wel gemeentelijke afweging begeleiding amateurarcheologen
3	gebieden van archeologische waarde (WR-AW) en historische kernen overig (dorpen en gehuchten)	ja	ja	onderzoeksplicht (advies senior-archeoloog over aard uit te voeren onderzoek)
		> 40 cm	> 250 m2	
		nee	-	geen onderzoeksplicht
4	gebieden met verwachtingswaarde hoog (WR-Ah)	ja	nee	geen onderzoeksplicht, wel gemeentelijke afweging begeleiding amateurarcheologen
		> 40 cm	ja	onderzoeksplicht (advies senior-archeoloog over aard uit te voeren onderzoek)
		nee	> 250 m2	
5	gebieden met verwachtingswaarde middelhoog (WR-Amh)	ja	nee	geen onderzoeksplicht
		ja	ja	geen onderzoeksplicht, wel gemeentelijke afweging begeleiding amateurarcheologen
		> 40 cm	> 2500 m2	onderzoeksplicht (advies senior-archeoloog over aard uit te voeren onderzoek)
6	gebieden met verwachtingswaarde laag	nee	-	geen onderzoeksplicht
		ja	nee	geen onderzoeksplicht, wel gemeentelijke afweging begeleiding amateurarcheologen
		ja	ja	onderzoeksplicht (advies senior-archeoloog over aard uit te voeren onderzoek)
7	gebieden met verwachtingswaarde laag	geen	geen	geen onderzoeksplicht
7	gebieden zonder archeologische verwachting of archeologisch vrijgegeven gebieden	geen	geen	geen onderzoeksplicht

Tabel 3. Archeologische categorieën voor de gemeente Asten (ArchAeO-rapport 1005, p. 29).

Gebiedsaanduiding verbeelding facetplan:	Gebiedsaanduiding beleidskaart archeologie:	Gemeentelijk beleid:
Functie-aanduiding	<i>categorie 1</i> monumenten	N.v.t. (Monumentenwet 1988 of gemeentelijke erfgoedverordening is van toepassing)
Waarde-Archeologie 1	<i>categorie 2</i> Terreinen van zeer hoge archeologische (verwachtings)waarde: o.a. de historische hoeven, kasteel-, kerk- en kloosterterreinen	onderzoeksplicht bij bodemingreep groter dan 100 m ² en dieper dan 0,4 meter beneden maaiveld
Waarde-Archeologie 2	<i>categorie 3</i> Terreinen van archeologische waarde: de historische kernen en AMK terreinen / dekzandruggen en zones in beekdal	onderzoeksplicht bij bodemingreep groter dan 250 m ² en dieper dan 0,4 meter beneden maaiveld
Waarde-Archeologie 2	<i>categorie 4</i> Terreinen van hoge verwachting	onderzoeksplicht bij bodemingreep groter dan 250 m ² en dieper dan 0,4 meter beneden maaiveld
Waarde-Archeologie 3	<i>categorie 5</i> Terreinen van middelhoge archeologische verwachting en na-oorlogse woonwijken en industrieterreinen in gebieden met een hoge verwachtingswaarde	onderzoeksplicht bij bodemingreep groter dan 2.500 m ² en dieper dan 0,4 meter beneden maaiveld
Geen	<i>categorie 6</i> Terreinen van lage archeologische verwachting	Geen onderzoeksplicht
Geen	<i>categorie 7</i> Gebieden zonder archeologische verwachting (verstoorde en reeds opgegraven gebieden)	Geen onderzoeksplicht

Tabel 4. Gebiedsaanduidingen facet BP en beleidskaart archeologie, inclusief gemeentelijk beleid.

3.3.3 De erfgoedverordening

De gemeenteraad van Asten heeft op 6 juni 2011 de Erfgoedverordening Asten 2011 vastgesteld. In de erfgoedverordening is op hoofdlijnen het volgende geregeld:

1. bevoegd gezag: dit wordt geregeld via de Wabo;

2. Er is gekozen voor een instandhoudingvergunning voor archeologische terreinen zolang gemeentelijke bestemmingsplannen nog niet "Malta-proof" zijn;
3. Het beleid omtrent archeologische terreinen en verwachtingen;
4. De monumentenvergunning is volledig opgegaan in de omgevingsvergunning;
5. De monumentencommissie is bevoegd te adviseren over de toepassing van de Wabo;
6. Het vergunningstelsel voor de gemeentelijke beschermde monumenten.

De hiervoor genoemde veranderingen betekenen ofwel een lastenverlichting voor de burger ofwel een versnelling van de procedure. Daar waar dit facetplan niet van toepassing is, is de erfgoedverordening leidend.

4 PLANUITGANGSPUNTEN

4.1 het bestemmingsplan archeologie

De gemeente dient bij het vaststellen van nieuwe of aangepaste bestemmingsplannen aan te geven hoe zij rekening houdt met het aspect archeologie.

Partiële herziening of paraplu(facet)plan

De dubbelbestemming wordt in een bestemmingsplan opgenomen naast de enkelbestemming. Dit kan gedaan worden bij elk nieuw bestemmingsplan dat in procedure komt via een herziening. Dit kan ook gedaan worden door elk bestaand bestemmingsplan te voorzien van een passende regeling. Bij die laatste regeling wordt elk bestemmingsplan op één thema herzien: een thematische herziening. Dat wordt ook wel 'parapluplan' genoemd omdat onder de paraplu van een bestemmingsplan alles in één keer opgepakt wordt. Voor die laatste mogelijkheid is in Asten gekozen. Voorliggend bestemmingsplan is dan ook een parapluplan. In dit bestemmingsplan wordt in één keer voor de gehele gemeente het thema archeologie van een passende bestemmingsregeling voorzien.

Hiervoor zijn de volgende voordelen te benoemen:

1. Het aspect archeologie is in één keer overal goed geregeld;
2. De regeling is voor de gehele gemeente overal hetzelfde wat de rechtszekerheid en -gelijkheid ten goede komt;
3. Door de archeologieregeling in één plan op te nemen ontstaat inzicht in de achtergronden en de werking van de regeling.

Besluit ruimtelijke ordening

Als gevolg van de wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening op 2 september 2010 is het ook na 1 januari 2010 mogelijk vigerende papieren bestemmingsplannen partieel te herzien zonder de Regeling Standaarden Ruimtelijke Ordening 2008 (die betrekking heeft op de digitale vormgeving) toe te passen. Het leggen van dubbele bestemmingen is volgens de nota van toelichting toegestaan. Voor een herziening gelden twee randvoorwaarden:

a) de bestemmingsplannen die deels herzien worden mogen niet ouder zijn dan tien jaar na vaststelling; b) er kunnen geen nieuwe bestemmingen worden gelegd en ook geen bestemmingen worden gewijzigd. Het gaat hier om een uitzondering op de algemene digitaliseringsplicht. Echter,

elk nieuw plan wat gemaakt wordt na het facetbestemmingsplan archeologie moet wel het aspect archeologie regelen.

SVBP 2008 en ondergrond

Vanuit de Wet ruimtelijke ordening volgt dat de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen gevolgd moet worden. Dat is een structuurnorm voor bestemmingsplannen die onder meer bepaalt hoe het uiterlijk er uit ziet van de dubbelbestemming Waarde-Archeologie en hoe aanduidingen op de kaart aangegeven moeten worden. Die regeling is in dit facetplan gevolgd.

Verder gaat het in de nieuwe Wet ruimtelijke ordening om het scheppen van duidelijkheid voor de gebruiker van het bestemmingsplan. Leesbaarheid, raadpleegbaarheid en helderheid zijn voor de gebruiker van het bestemmingsplan van groot gewicht. Burgers en bedrijven dienen zich snel en op eenvoudige wijze een juist beeld te kunnen vormen van de planologische mogelijkheden en beperkingen op hun gronden. Daarnaast is de vergelijkbaarheid van ruimtelijke plannen van groot belang voor degenen die deze plannen in grotere samenhang wensen te bezien.

In voorliggend plan is getracht hieraan te voldoen door heldere regels te formuleren.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) in werking getreden. Deze wet heeft consequenties voor het bestemmingsplan. Door de Wabo zijn tal van activiteiten in de fysieke omgeving samengevoegd tot één vergunning: de omgevingsvergunning. De wijzigingen die door de Wabo zijn ingevoerd, hebben ook gevolgen voor de naamvoering van de vergunning(en). De oude en nieuw naamgeving is opgenomen in onderstaande tabel 5.

Huidige naamgeving sinds de Wabo	Oude naamgeving vóór de Wabo
Algemene afwijkingsregels	Algemene ontheffingsregels
Afwijken van de bouwregels	Ontheffing van bouwregels
Afwijken van de gebruiksregels	Ontheffing van de gebruiksregels
Omgevingsvergunning, deelactiviteit bouwen	Bouwvergunning
Omgevingsvergunning, deelactiviteit slopen	Sloopvergunning
Omgevingsvergunning, deelactiviteit aanleg van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden	Aanlegvergunning

Tabel 5.

De planregels archeologie zijn uitgewerkt volgens het vergunningsstelsel van de Wabo. De regels zijn gericht op maximale beleidsvrijheid voor de gemeenten waarbij het archeologische belang niet uit het oog verloren wordt. Aan alle omgevingsvergunningen kunnen (extra) voorschriften worden verbonden in het belang de archeologie.

4.2 Keuze en verantwoording bestemmingen/functie-aanduiding

4.2.1 De archeologische dubbelbestemmingen/functie-aanduiding

De bescherming van de archeologische waarden geschiedt door het leggen van dubbelbestemmingen. Een dubbelbestemming beslaat meestal een relatief groot gebied en heeft op meerdere bestemmingen betrekking. Zij wordt toegepast wanneer ruimtelijk relevante belangen veilig moeten worden gesteld die niet of onvoldoende in een enkelvoudige bestemming kunnen worden gewaarborgd. Een dubbelbestemming bestemd de grond 'dubbel'. Dat houdt in het kader van archeologie in dat de betrokken grond naast de 'enkelbestemming' ook een tweede bestemming wordt toegekend. Die tweede bestemming is in deze het beschermen van de archeologische waarde.

De op de archeologische beleidskaart aangegeven zones/categorieën zijn planologisch vertaald naar drie archeologische dubbelbestemmingen en een functie-aanduiding:

- Functie-aanduiding
- Waarde – Archeologie 1
- Waarde – Archeologie 2
- Waarde – Archeologie 3

Deze dubbelbestemmingen zijn primair ten opzichte van de andere enkelvoudige bestemmingen. De gemeente Asten heeft ervoor gekozen om uitsluitend zones met bekende archeologische waarden, hoge verwachting en middelhoge verwachting onder de dubbelbestemming te laten vallen. Doel van deze archeologische bestemmingen is niet het onmogelijk maken van ontwikkelingen, maar het weren van activiteiten die de mogelijk aanwezige archeologische waarden onevenredig kunnen aantasten. De archeologische waarden worden beschermd via de omgevingsvergunning.

4.2.2 Systematiek dubbelbestemming Waarde–Archeologie (WRA)

Doel van de dubbelbestemming archeologie is te voorkomen dat de archeologische waarden onevenredig worden aangetast. In de regels is bepaald dat een aanvrager voor een omgevingsvergunning altijd een archeologisch rapport moet overleggen als de ondergrenzen van de oppervlaktemaat en dieptemaat worden overschreden. Het archeologisch rapport moet dan aangeven in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling gevolgen zullen hebben voor de mogelijk aanwezige archeologische waarden. De gemeente neemt vervolgens een selectiebesluit tot het al of niet behouden van een bepaalde archeologische vindplaats. Het besluit leidt al of niet, onder voorwaarden, tot vrijgeven van een terrein of tot planinpassing, dan wel tot behoud *ex situ*.

Er geldt geen archeologische onderzoeksverplichting:

- a. in gebieden zonder functie-aanduiding of de aanduiding WRA 1, WRA 2 of WRA 3
- b. in gebieden van WRA 1, WRA 2 of WRA 3 als:
 - a. de verstoringsdiepte kleiner is dan 0,40 meter beneden maaiveld of de oppervlakte kleiner dan de gestelde oppervlakte-ondergrens (zie figuur 1)
 - b. de bestaande fundering wordt benut
 - c. aantoonbaar geen archeologische waarden aanwezig zijn

- d. sprake is van onderhoud - en vervangingswerken van bijv. bestaande riolen inclusief gemalen binnen bestaande tracés van kabels en leidingen’.

De omgevingsvergunning voor het bouwen en/of werken of werkzaamheden

De omgevingsvergunning wordt gekoppeld aan een oppervlakte van de ingreep en aan de diepte. Er moet aan beide criteria worden voldaan voordat een vergunning -en dus de uitvoering van archeologisch onderzoek- nodig is.

De diepte van de ingreep wordt bepaald vanaf maaiveld. Daarbij is het diepste punt van de ingreep maatgevend. Dus een ingreep boven de maatgevende oppervlakte en op één punt dieper dan de maatgevende diepte is omgevingsvergunningplichtig.

Oppervlakte bodemingreep en peil/maaiveld

Maatgevend in deze is het bepaalde in artikel 2 (aanvulling begripsbepalingen) en artikel 3 (wijze van meten) van de planregels.

Wijzigingsbevoegdheid

Om het plan zo lang mogelijk actueel te houden, is per bestemming een wijzigingsbevoegdheid opgenomen met diverse flexibiliteitsbepalingen om de bestemming geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, te verschuiven, te verkleinen, etc. of juist toe te kennen afhankelijk van de archeologische situatie (geen archeologische waarden meer aanwezig of juist wel). Om deze wijzigingsbevoegdheid toe te passen, is te allen tijde schriftelijke bewijsvoering (bijv. door een archeologisch rapport) noodzakelijk.

5 JURIDISCHE ASPECTEN

5.1 Plangrens

Het plangebied omvat het gehele grondgebied van de gemeente Asten waarover het archeologiebeleid geïmplementeerd moet worden. Daarom zijn alle op 1 januari 2012 vigerende bestemmingsplannen (zowel de moederplannen als wijzigingsplannen) van de gemeente Asten doorgenomen. Enkel de bestemmingsplannen die ofwel geen ofwel onvoldoende archeologische regels hebben, worden middels dit facetbestemmingplan gewijzigd ten aanzien van het archeologische belang.

5.2 De verbeelding

De verbeelding is digitaal vervaardigd en voldoet aan IMRO 2008. Op de verbeelding zijn aangegeven:

- de plangrens
- de drie dubbelbestemmingen Waarde-Archeologie 1 t/m 3
- de dubbelbestemming Waarde-geen archeologische waarde
- de functie-aanduidingen specifieke vorm van Waarde-Archeologisch monument/landschap
- de kadastrale ondergrond en bebouwing

5.3 De regels

Het facetplan bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De regels en de verbeelding vormen de juridisch bindende elementen van het bestemmingsplan. Beide planonderdelen dienen in onderlinge samenhang te worden gezien en toegepast. Op de verbeelding zijn de dubbelbestemmingen aangewezen. Aan deze bestemmingen zijn bouwregels en regels betreffende het gebruik gekoppeld. De regels regelen de bescherming van het archeologisch erfgoed en zijn zoveel mogelijk afgestemd op de modelbepalingen zoals die zijn opgenomen in de Nota Archeologiebeleid Asten van adviesbureau ArchAeO BV te Eindhoven. De regels zijn opgezet in overeenkomstig het gestelde in de SVBP 2008 behorende bij de Regeling Standaarden Ruimtelijke Ordening (RSRO).

De toelichting heeft geen rechtskracht, maar vormt niettemin een belangrijk onderdeel van het bestemmingsplan. De toelichting van dit bestemmingsplan geeft een weergave van de beweegredenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Tot slot is de toelichting van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing van het bestemmingsplan.

Artikel 1 Toepassingsbereik geldende bestemmingsplannen

Hierin zijn de vigerende bestemmingsplannen aangegeven waarop het facetbestemmingsplan betrekking heeft (de reikwijdte van dit bestemmingsplan).

Om te voorkomen dat er dubbele regelgeving zou ontstaan en verwarring zou kunnen ontstaan ten aanzien van de rechtskracht van de regels geldt het volgende: ten aanzien van het onderwerp dat een facetbestemmingsplan regelt, komen de regels ten aanzien van dat onderwerp (in dit geval de archeologische bescherming), voor zover aanwezig, in onderliggende bestemmingsplannen te vervallen. Voor zover de regels ten aanzien van het onderwerp nog niet aanwezig zijn, worden de regels uit de onderliggende bestemmingsplannen aangevuld met de regels uit het facetplan. Dit op grond van de algemene rechtsregels dat een latere wet boven een eerdere wet gaat. Omdat de archeologisch waardevolle gebieden grotendeels nog niet of anderszins worden beschermd door de geldende bestemmingsplannen, voorziet dit plan vooral in regels die als aanvullend komen bovenop de geldende regels voor de betreffende gronden.

Artikel 2: Aanvulling Begripsbepalingen

Het opnemen van begripsbepalingen is beperkt tot die begrippen, waarbij sprake is van een (mogelijke) afwijkende betekenis in het algemeen spraakgebruik en/of technische begrippen, waarbij een vereenvoudigde omschrijving de leesbaarheid bevordert. Daarnaast zijn enkele archeologische begrippen toegevoegd.

Artikelen 4 t/m 7 de archeologische dubbelbestemmingen

Deze artikelen betreffen de te beschermen archeologische waarden. In de regels is voor de dubbelbestemming WRA 1 t/m WRA 3 een ondergrens opgenomen van de oppervlaktemaat en de dieptemaat van de ruimtelijke ingreep in de bodem. Ingrepen kleiner dan de ondergrenzen zijn vrijgesteld van archeologische verplichtingen. Voor de verschillende deelactiviteiten van de omgevingsvergunning zijn regels opgenomen. Voor de gebieden met de aanduiding Waarde - geen

archeologische waarde gelden geen nadere regels ten behoeve van de bescherming van archeologische monumenten.

Artikel 8 Anti-dubbeltelregel

In deze regel is geregeld dat gronden (of plangebieden) die reeds bij een verleende bouwvergunning zijn meegenomen niet nog eens bij de verlening van een nieuwe bouwvergunning of het doen van een melding in aanmerking mag worden genomen.

Artikel 9 Overgangs- en slotregels

Hierin staan de overgangsregels voor bestaande bouwwerken en bestaande gebruiksactiviteiten die afwijken van de bestemmingen en/of de regels in het bestemmingsplan.

Artikel 10 Slotregel

Dit artikel geeft aan onder welke benaming de regels kunnen worden aangehaald.

6 UITVOERBAARHEID

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Voorafgaand aan de vaststelling van een bestemmingsplan moet bij de voorbereiding ervan een onderzoek worden ingesteld naar de uitvoerbaarheid van het plan.

In dit facetplan worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Het plan is namelijk gericht op een adequate regeling van het facet archeologie door de van toepassing zijnde geldende bestemmingsplannen en wijzigingsplannen van Asten aan te vullen die niet of onvoldoende op het nieuwe archeologiebeleid zijn toegespitst. Er zijn naast procedurele kosten en de externe plan- en begeleidingskosten geen andere kosten verbonden aan de vaststelling van dit plan. De gemeente Asten heeft voor het opvangen van deze kosten krediet ter beschikking.

Ter uitvoering van dit facetplan kunnen archeologische onderzoeken noodzakelijk zijn. De kosten die hieraan verbonden zijn, worden conform het landelijke uitgangspunt bij de verstoorder (lees: de initiatiefnemer / vergunningaanvrager) neergelegd. Tenzij de gemeente de initiatiefnemer is, zijn hieraan geen kosten voor de gemeente verbonden. Voor het beoordelen en toetsen van archeologische rapportages wordt expertise ingehuurd. Hiervoor reserveert de gemeente Asten jaarlijks budget.

De economische uitvoerbaarheid is dus niet in het geding.

6.1.2 Exploitatieplan

Sinds de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening (1 juli 2008) is de gemeente verplicht tot kostenverhaal in geval in een nieuw bestemmingsplan bouwmogelijkheden worden neergelegd als genoemd in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening. Het gaat hier onder meer om de bouw van een woning en van een ander hoofdgebouw, zoals een bedrijfsgebouw.

In het nieuwe facetbestemmingsplan archeologie worden de bestaande bestemmingen voorzien van drie archeologische dubbelbestemmingen. Nieuwe ontwikkelingen en/of bouwmogelijkheden zijn ook niet rechtstreeks voorzien in het bestemmingsplan.

Hier is dus sprake van een situatie als bedoeld in artikel 9.1.20 van de gewijzigde Invoeringswet ruimtelijke ordening. Een exploitatieplan is niet nodig.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het Besluit ruimtelijke ordening verplicht om in de plantoelichting een beschrijving op te nemen van de wijze waarop de burgers en de maatschappelijke organisaties betrokken zijn bij voorbereiding van het bestemmingsplan. Het betrekken van burgers bij de voorbereiding van het beleid is geregeld in artikel 150 van de Gemeentewet.

De gemeente Asten heeft op 28 januari 2011 het concept archeologiebeleid voor eenieder ter inzage gelegd en daarbij de gelegenheid geboden om binnen zes weken mondelinge of schriftelijke zienswijzen of reacties in te brengen bij de gemeenteraad. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt. Bij de voorbereiding van het archeologiebeleid zijn de Heemkundekring De Vonder en de Archeologische Vereniging Kempen en Peelland nauw betrokken geweest.

7 OVERLEG

In het kader van het wettelijk verplichte overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening is het voorontwerp van het facetplan toegezonden aan de provincie Noord-Brabant, De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, het waterschap, de ZLTO en de aangrenzende gemeenten. In het nieuwe toezichtsbeleid dat 1 januari 2012 is ingegaan, heeft de VROM-Inspectie geen coördinerende en adviserende rol meer met betrekking tot ruimtelijke plannen. Er is slechts een reactie ingediend. De reactie vormt geen aanleiding om het facetbestemmingsplan te wijzigen. Zie tevens het *beoordelingsdocument vooroverleg en inspraak voorontwerp bestemmingsplan "Asten archeologie 2012"*.

Inspraak maakt op dit moment geen onderdeel meer uit van de procedure Wet ruimtelijke ordening (inspraakverplichting art. 6a oud is vervallen). Omtrent het voorontwerp wordt geen afzonderlijke inspraakronde meer gehouden omdat het archeologiebeleid al door de gemeenteraad is vastgesteld. Hierdoor is beïnvloeding van het beleid niet meer mogelijk.

Het ontwerp bestemmingsplan heeft van 1 februari 2013 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. In het kader van deze inspraak zijn binnen de gestelde wettelijke termijn 10 schriftelijke reacties ontvangen. In de Nota van Zienswijzen worden de ingediende inspraakreacties behandeld. Na een korte samenvatting van de zienswijze is aangegeven of en in welke mate de reactie aanleiding geeft tot aanpassing van het facetbestemmingsplan of delen ervan. Naast de ingediende zienswijzen heeft de gemeente een wijziging van ambtshalve doorgevoerd. Ook deze is beschreven in de Nota van Zienswijzen. Zie tevens de Nota van Zienswijze bestemmingsplan "Asten archeologie 2012" d.d. 7 mei 2013.

Bijlagen

Separaat bij dit bestemmingsplan zijn de volgende bijlagen te raadplegen:

- Kortlang F.P., 2010, *Nota Archeologiebeleid gemeente Asten*, Eindhoven (ArchAeO-rapport 1005)
- Archeologische beleidskaart van de gemeente Asten (Gemeentelijke archeologiekaart van Asten 2010, bijlage 1 kaart 8 van Vestigia-rapport V692, oktober 2009)
- Beoordelingsdocument vooroverleg en inspraak voorontwerp bestemmingsplan "Asten archeologie 2012"
- Nota van Zienswijze bestemmingsplan "Asten archeologie 2012" d.d. 7 mei 2013.